

Grypserka

1) Powstanie *grypsery*

- Brak dokładnej daty powstania pierwszego *grypsu*.
- Istnieje jednak teoria, gdzie *grypserka* mogła powstać.

2) Etiologia podkultury więziennej

- 5 podstawowych zasad cechujących grupę społeczną:
  1. Wzajemna interakcja,
  2. Wspólny cel,
  3. Wspólne normy zachowania,
  4. Rozwinięta struktura grupowa,
  5. Poczucie odrębności w stosunku do innych grup.
- organizacja zbiorowości więźniów na poziomie formalnym oraz nieformalnym.

3) Środowisko więzienne

- Dwie grupy – więźniowie i pracownicy więzienia, stojące po przeciwnych stronach.
- Więźniowie mają narzucony system organizacji formalnej, co powoduje wykształcenie się podkultur więziennych.
- Podkultury to m.in.: *grypsujący*, *feści*, *aniolowie*.

4) Interakcja grypsujących

- Rozwinięta gwara więzienna.
- Rozbudowana komunikacja niewerbalna, m.in. *stukanka* albo *gryps*.

5) Gwara więzienna

- Grypserka stanowi odmianę języka polskiego, nie jest osobnym językiem, chociaż zawiera ona wiele wyrazów zrozumiałych jedynie dla podkultury więziennej.
- Grypsera posiada trzy funkcje:
  1. Szkoleniową, do której m.in. można zaliczyć okres nauki nowego więźnia.
  2. Różnicująco-integracyjną, polegającej m.in. na traktowaniu ludzi spoza środowiska jako gorszych od *grypsujących*, czy specjalnym powitaniu: „się masz?” (odpowiedź: „git”).
  3. Konspiracyjną, mającą ukrywać prawdziwe znaczenie grypsu, jednak wedle panujących zasad *grypsujący* nie ukrywają swojej przynależności do grupy.

6) Zjawiska językowe gwary więziennej

- *Bluzgi* – czyli słowa i zwroty, które są zabronione w komunikacji grupowej grypsujących.
- *Wiącha* – degraduje adresata i pozbawia go honoru.
- *Zastawka*
- *Okrzyki*

7) Degradacja

- Inaczej *przecwelenie* to najgorsza kara dla osoby grypsującej – oznacza ona spadek w hierarchii.
- *Przecwelenie* dokonywana jest nie tylko poprzez gwałt homoseksualny – istnieją również inne sposoby, które powodują degradację więźnia.

Bibliografia

- Kamiński Marek M., „Gry więzienne”, Wydawnictwo: Oficyna Naukowa, Warszawa 2006.
- Moczydłowski Paweł „Drugie życie więzienia”, Oficyna Wydawnicza ŁÓŚGRAF, Warszawa 2002.
- Przybyliński Sławomir „Podkultura więzienna - wielowymiarowość rzeczywistości penitencjarnej”, Wydawnictwo Impuls, Kraków 2010.
- Sepioło Mariusz „Ludzie i gady”, Wydawnictwo Czerwone i Czarne, Warszawa 2017.
- **Szaszkiewicz Maciej „Tajemnice grypserki”, Wydawnictwo Instytutu Ekspertyz Sądowych, Kraków 1997.**